

KONFERENCE K 25. VÝROČÍ ÚSTAVU EXPERIMENTÁLNEJ PSYCHOLÓGIE SAV

Ohlédnutí mohou být prospěšná, protože mohou být potěšující a povzbuzující.

Takovým ohlédnutím byla konference pořádaná u příležitosti 25. výročí založení Ústavu experimentálnej psychológie SAV ve dnech 12.—13. 3. 1980 ve velmi příjemném společenském i přírodním prostředí v objektu SAV ve Smolenicích.

Za účasti zástupců KSS, Slovenské akademie vied a psychologických pracovišť ze Slovenska a českých zemí byla konference zahájena hodnotícími projevy. Zasedání řídil zástupce SAV prof. PhDr. O. Baláž, DrSc., předseda Vědeckého kolegia pedagogiky a psychológie ČSAV. Přehled práce Ústavu experimentálnej psychológie SAV je úctyhodný, zvláště když přihlédneme nejen k vlastní výzkumné práci, ale i k práci organizační, vydavatelské, pedagogické a popularizační.

Za uplynulá léta realizovali pracovníci ústavu kolem 250 výzkumných projektů, napsali 30 knih a 1000 článků. Ukazatelem čilé organizační aktivity, která je charakteristická pro ústav od samého počátku jeho založe-

ní, je uspořádání prvé celostátní konference psychologů v r. 1957 a potom celé řady konferencí, z toho 6 zahraničních, až po 1. mezinárodní konferenci psychologických pracovišť akademií věd socialistických zemí v r. 1978. (Neuvádíme účast a podíl pracovníků ústavu na organizování konferencí a seminářů, které organizovaly domácí i zahraniční instituce.)

Od roku 1965 je ústav školicím pracovištěm, prvním na Slovensku, v němž se vyškolilo do roku 1979 28 vědeckých pracovníků. Mimo to vykonávají pracovníci ústavu pedagogickou činnost (včetně vedení diplomových a rigorózních prací) na vysokých školách.

Mimořádně záslužnou činností ústavů je vydávání časopisu *Studia psychologica*, který vznikl v r. 1965 z původních Psychologických študií. Je to dnes (od r. 1970) jediný mezinárodní psychologický časopis v socialistických zemích, jehož úroveň a ohlas je všeobecně známý. Neméně cenné jsou Správy Ústavu experimentálnej psychológie SAV. Pohotovost, s níž jsou vydávány a která umožňuje předání

informací s minimálním zdržením, nemá u nás obdoby.

Náplň výzkumné práce lze charakterizovat velmi stručně: je angažována, a to jak z hlediska ideologického (publikace *Metodologické problémy psychologie*, 1975, působení v Domě politické výchovy atd.), tak z hlediska praktických potřeb velkého množství výrobních podniků, vládních a dalších řídicích institucí, jiných výzkumných ústavů, škol ap. Zvláště je třeba připomenout, že ředitel ústavu PhDr. Damián Kováč, DrSc. je v současné době předsedou Československé psychologické společnosti při ČSAV i předsedou Slovenské psychologické společnosti při SAV.

Druhý den konference, za vedení doc. dr. L. Ďuriče, CSc., odeznely referáty, které reprezentovaly výzkumnou tematiku sledovanou pracovníky ústavu. V první části dopoledního zasedání byly předloženy výsledky prací s obecnější tematikou pracovníků oddělení obecné psychologie. Byly to referáty D. Kováče: *Naša metodológia*, O. Halmiové: *Naša kritika iných metodológií*, A. Potašové: *Novšie poznatky o základných pamäťových procesoch*, I. Ruisela: *Interfunkčné (intrapsychiatrické) vzťahy pamäti*.

Druhou část dopoledního programu vyplnili svými referáty představitelé dalších výzkumných oddělení ústavu. M. Striženec: *Skúmanie poznávacích procesov v systéme človek—stroj*, J. Daniel: *Kognitívne procesy v podmienkach záťaže*, A. Uherík: *Psychofyziologické vlastnosti človeka a ich regulačná funkcia*.

Ve třetí části dostali příležitost mladí pracovníci ústavu, kteří předvedli podstatu problematiky svých kandi-

dátských prací. F. Šebej: *Vplyv anxiety na priebeh respirácie*, J. Plichtová: *Kategorizácia a verbálna pamäť*, J. Zelman: *Rozhodovanie v systéme človek—počítač*, L. Arbet: *Tvorivosť a pamäťové výkony u technikov-vynálezcov*.

Výzkumné práce v Ústavu experimentálnej psychológie SAV se provádějí v duchu metodologie, jejíž principy byly formulovány v úvodní přednášce i na posteru: 1. Psychologie je složkou novodobé skupiny věd o člověku. 2. Psychologie by měla zajímat nejen otázka, jak psychologické jevy vznikají, ale i otázka, jak psychické funkce regulují chování podle specifických zákonitostí. 3. Je nutno integrovat údaje získané metodami výpočtů a metodami výkonů. 4. Je nutno se zabývat intrapsychickými souvislostmi zkoumaných psychických funkcí.

Odpolední zasedání, které řídil ředitel ústavu PhDr. D. Kováč, DrSc., bylo věnováno plánu státního výzkumného úkolu v příští pětiletce *Kognitivní funkce osobnosti jako regulátory činnosti*.

Na závěr lze vyslovit přání, aby pracovníci Ústavu experimentálnej psychológie SAV neopouštěl jejich příslušný elán, a aby jejich úspěchy ve výzkumné práci i v plnění dalších úkolů byly zdrojem optimismu pro práci psychologů v celé ČSSR.

Práci celého kolektivu 34 pracovníků Ústavu experimentálnej psychológie SAV by bylo možno snad nejvýstižněji charakterizovat slovy B. F. Lomova: „Všelico nasvědčuje tomu, že tu vznikla nová, slovenská experimentální škola.“

Chrudoš Valoušek